Lietas arhīva Nr. K26-0135-22/1
ECLI:LV:REZT:2022:0209.11290006021.1.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rēzeknē 2022.gada 9.februārī

Rēzeknes tiesa,
tiesnesis A.Zutis,
rakstveida procesā izskatīja krimināllietu **/pers. A/,** personas kods /personas kods/, apsūdzībā par Krimināllikuma 125.panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu.

Aprakstošā daļa

[1] /pers. A/ tīši nodarīja smagus miesas bojājumus, kas vainīgā neuzmanības dēļ bijis par iemeslu cietušā nāvei.

/pers. A/ 2021.gada 20.februārī laikā no plkst.18.00 līdz plkst.20.30 adrese, /adrese/ alkoholisko dzērienu lietošanas laikā kopā ar sievu /pers. B/ un /pers. C/ izgāja no istabas pēc malkas, bet kad atgriezās, ieraudzīja, ka /pers. C/ gulošai /pers. B/ mēģina noģērbt bikses. Izdzirdot atgriežamies /pers. A/, /pers. C/ piecēlās kājās un apstājās durvju ailē starp virtuvi un istabu. Greizsirdības vadīts un dusmu pārņemts, miesas bojājumu nodarīšanas nolūkā /pers. A/ pienāca pie /pers. C/ un tīši izdarīja divus sitienus ar dūri viņam pa seju, kā rezultātā /pers. C/ nokrita uz grīdas un palika turpat guļot uz muguras. Turpinot noziedzīgo darbību, /pers. A/ virtuvē paņēma malkas pagali un ar to /pers. C/ tīši izdarīja ne mazāk kā 8-9 sitienus galvas rajonā un ne mazāk kā 1-2 sitienus vēdera apvidū.

Šo /pers. A/ tīšo prettiesisko darbību rezultātā /pers. C/ tika nodarīti smagi miesas bojājumi, kas ir bīstami dzīvībai:

a) vaļēja galvaskausa smadzeņu trauma - galvaskausa pamatnes un sejas kaulu lūzums (augšžokļa kauls, deguna kauls, sietiņkauls, sietiņkaula plātnītes, pieres kaula orbītas daļa kreisajā pusē); galvas smadzeņu sasitums kreisās puses pieres daivas centrālā daļā; asinsizplūdumi zem mīkstajiem galvas smadzeņu apvalkiem kreisās pieres daivas polu rajonā, centrālā daļā labās pieres daivas polu rajonā, kreisās pakauša daivas rajonā; asinsizplūdumi uz galvas ādas muskuļu lēvera iekšējās virsmas labajā pusē deniņu pakauša rajonā un pieres deniņu kreisajā pusē; sistas brūces - augšlūpas gļotādā, kreisās uzacs iekšējā daļā, kreisā vaiga apakšējā daļā, zoda vidusdaļā; virspusējas brūces zoda labajā pusē; asinsizplūdumi - augšlūpas gļotādā priekšējā daļā, apakšlūpas gļotādā priekšējā virsmā apakšējā daļā, kreisās un labās acs plakstiņos, kreisā vaiga kaula un vaiga apvidū, apakšžokļa labajā pusē un zoda rajonā, deguna apakšējā daļā ar ādas nobrāzumu, kreisās uzacs iekšējā daļā, labās puses deniņu pakauša rajonā ar ādas nobrāzumiem. Ādas nobrāzumi - apakšžokļa labajā pusē vertikālā un horizontālā zara līmenī, labā vaiga un vaiga kaula rajonā (2), labā deguna spārna rajonā, labās acs apakšējā plakstiņa vidusdaļā (2), labās acs augšējā plakstiņa ārējā stūra rajonā, virsdegunes rajonā (5), labā deniņu pakauša rajonā, kreisā vaiga apakšējā daļā.

b) slēgta krūšu kurvja un vēdera dobuma orgānu trauma - tievās zarnas apzarņa plīsumi (2) ar asinsizplūdumam plīsuma vietā, asinis vēdera dobumā kreisajā pusē (150 ml), kreisās puses 3., 4., 5., 6. ribas lūzums pa priekšējo paduses līniju ar asinsizplūdumam zem piesienas pleiras, mīkstajos audos un zem fascijas; brūce kreisā atslēgas kaula vidusdaļā; asinsizplūdums labās plaukstas ārējā virsmā 2., 3.delnas kaula rajonā ar ādas nobrāzumu fonā.

/pers. C/ nāve tika konstatēta 2021.gada 20.februārī plkst.20.45 no politraumas, kura attīstījās vaļējas galvaskausa traumas rezultātā ar galvaskausa kaulu lūzumiem, asinsizplūdumiem zem galvas smadzeņu apvalkiem, kā rezultātā radās elpošanas ceļu nosprostošana ar asinīm, un ir tiešā cēloniskā sakarībā ar iepriekšminēto miesas bojājumu nodarīšanu.

Ar savām darbībām /pers. A/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 125.panta trešajā daļā, kura kvalificējošā pazīme – tīša smaga miesas bojājuma nodarīšana, kas vainīgā neuzmanības dēļ bija par iemeslu cietušā nāvei.

Motīvu daļa

[2] Saskaņā ar Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 12.panta pirmo[1] daļu krimināllietas, kas nodotas tiesai paātrinātā procesa kārtībā vai izskatīšanai bez pierādījumu pārbaudes, pirmās instances tiesā var izskatīt rakstveida procesā. Tiesnesis 2021.gada 25.oktobrī nosūtīja paziņojumu apsūdzētajam /pers. A/, cietušajam un prokuroram I.Cabulim *(lietas 152.lapa)*, savukārt aizstāvim - 2021.gada 4.novembrī *(lietas 157.lapa)*, kurā norādīja, ka prokuroram, apsūdzētajam un cietušajam ir tiesības līdz 2021.gada 15.novembrim, bet aizstāvim - līdz 2021.gada 22.novembrim iesniegt iebildumus pret lietas iztiesāšanu rakstveida procesā.

Rēzeknes tiesā saņemti prokurora I.Cabuļa un aizstāvja V.Petrovska viedokļi par lietas izskatīšanu rakstveida procesā un soda noteikšanu, kuros norādīts, ka viņiem nav iebildumu pret lietas izskatīšanu rakstveida procesā *(lietas 154., 160.-161.lapa)*.

Iebildumi pret lietas iztiesāšanu rakstveida procesā no apsūdzētā /pers. A/ puses netika saņemti, tāpēc krimināllieta tiek izskatīta rakstveida procesā.

Tiesa konstatē, ka pirmstiesas procesā apsūdzētais /pers. A/ savu vainu viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 125.panta trešajā daļā, atzina pilnībā *(lietas 40., 43.-46.,61. un 138.lapa)*.

Tiesa atzīst, ka apsūdzētā vaina viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā ir pierādīta pilnīgi ar viņa savas vainas atzīšanu un krimināllietā esošajiem pierādījumiem to kopumā un savstarpējā saistībā, kā arī nav pretrunu, kuras būtu nepieciešams novērst tiesas izmeklēšanā. Tiesas skatījumā, ir izpildījušies Kriminālprocesa likuma 499.panta pirmās daļas nosacījumi, tāpēc tiesa atzīst, ka nav nepieciešams veikt pierādījumu pārbaudi. Apsūdzētā pers. A prettiesiskās darbības ir pareizi kvalificētas kā Krimināllikuma 125.panta trešajā daļā paredzētais noziedzīgais nodarījums, un apsūdzētā vaina ir pierādīta.

[3] Nosakot sodu /pers. A/, tiesa saskaņā ar Krimināllikuma 46.pantā norādītiem soda noteikšanas vispārīgiem principiem, ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu, radīto kaitējumu, apsūdzētā personību, atbildību mīkstinošus un pastiprinošus apstākļus.

/pers. A/ pirms noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas atzīstams par nesodītu, bet pēc noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas kriminālsodīts ar Austrumlatgales prokuratūras 2021.gada 10.augusta prokurores priekšrakstu par sodu par Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu ar piespiedu darbu uz 60 stundām. Priekšraksts par sodu stājies spēkā 2021.gada 30.augustā, piespiedu darbi ir izciesti 2021.gada 9.decembrī, sodāmība nav dzēsta, ir vairākkārt saukts pie administratīvās atbildības *(lietas 42., 132.-133., 170., 173.-174.lapa)*. Valsts

probācijas dienesta izvērtēšanas ziņojumā par /pers. A/ norādīts, ka /pers. A/ izdarītā noziedzīgā nodarījuma veicinošie faktori ir uzvedības un emocionālās sfēras problēmas un alkohola lietošanas problēmas. /pers. A/ kopā ar sievu /pers. B/ lieto alkoholu, ir konstatēts konflikts ar /pers. B/, abiem atrodoties alkohola ietekmē. Noziedzīgais nodarījums, par kura veikšanu /pers. A/ šobrīd tiek apsūdzēts, ir veikts pēc kopīgas alkohola lietošanas ar sievu un paziņu. Apsūdzētajam ir paziņas, kuri ir nonākuši probācijas dienesta redzeslokā, ar kuriem viņš pavada kopā brīvo laiku, mēdz kopā lietot alkoholu. /pers. A/ reģistrēts narkoloģisko pacientu reģistrā ar diagnozi – psihiski un uzvedības traucējumi alkohola lietošanas dēļ, absistences stāvoklis. /pers. A/ ir tiesiskās apziņas un kritiskās domāšanas trūkums, uz ko norāda tas, ka viņš ir vairākkārt kriminālī sodīts, kā arī vairākkārt ir administratīvi sodīts, veic prettiesiskas darbības un apzināti pārkāpj likumā noteiktās normas. /pers. A/ ir impulsīvs un uz konfliktiem vērsts, uz ko norāda konstatētie konflikti ar dažādām personām, turklāt konflikti tiek risināti ar vardarbības pielietošanu. /pers. A/ ir kriminālī sodīts par alkohola zādzību. /pers. A/ vairākkārt ir administratīvi sodīts par pārkāpumiem, kas saistīti ar alkohola lietošanu *(lietas 167.-171.lapa)*.

/pers. A/ precējies, apgādājamo nav, ir pašnodarbinātā persona *(lietas 36.-37., 154., 168.lapa)*.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu par apsūdzētā /pers. A/ atbildību mīkstinošo apstākli tiesa atzīst to, ka apsūdzētais savu vainu inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā atzina un nožēloja izdarīto.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 12.punktu par apsūdzētā /pers. A/ atbildību pastiprinošu apstākļi tiesa atzīst to, ka noziedzīgais nodarījums izdarīts alkohola ietekmē *(lietas 38.lapa)*.

Nosakot sodu, tiesa ņem vērā kriminālietā iegūtās ziņas par apsūdzētā /pers. A/ personību, tas ir, pirms noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas atzīstams par nesodītu, precējies, apgādājamo nav, ir pašnodarbinātā persona, viņa attieksmi pret izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem - savu vainu atzina un nožēloja izdarīto, to, ka apsūdzētais izvēlējās vienkāršāku procesa veidu, noziedzīgo nodarījumu smagumu – izdarīts sevišķi smags noziegums un raksturu – /pers. A/ kopīgās alkohola lietošanas laikā ar savu sievu un cietušo /pers. C/, greizsirdības vadīts un dusmu pārņemts, miesas bojājumu nodarīšanas nolūkā iesita cietušajam divas reizes ar dūri pa seju un ar malkas pagali ne mazāk kā 8-9 sitienus galvas rajonā un ne mazāk kā 1-2 sitienus vēdera apvidū, nodarot cietušajam smagus miesas bojājumus, kas ir bīstami dzīvībai un kas vainīgā neuzmanības dēļ bija par iemeslu cietušā nāvei, tādējādi apdraudot personu veselību un dzīvību un radīto kaitējumu – iestājušās neatgriezeniskas sekas – /pers. C/ nāve. Tiesa atzīst, ka /pers. A/ ir jāpiemēro sods, kas saistīts ar reālu brīvības atņemšanu. Apsūdzētais Krimināllikuma 125.panta trešajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīja alkohola ietekmē. No Valsts probācijas dienesta izvērtēšanas ziņojuma izriet, ka /pers. A/ izdarītā noziedzīgā nodarījuma veicinošie faktori ir uzvedības un emocionālās sfēras problēmas un alkohola lietošanas problēmas. Apsūdzētais alkoholu lieto kopā ar savu sievu un paziņām, ir impulsīvs un uz konfliktiem vērsts, kas tiek risināti ar vardarbības pielietošanu. Pats apsūdzētais alkoholisko dzērienu lietošanā atkarības un uzvedības problēmas atzīst. No 2021.gada 21.februāra ir reģistrēts narkoloģisko pacientu reģistrā sakarā ar alkohola lietošanas problēmām. /pers. A/ iepriekš 5 reizes ir bijis administratīvi sodīts par alkohola lietošanu sabiedriskajā vietā un 3 reizes par transportlīdzekļa vadīšanu alkohola reibumā, kā arī ar Austrumlatgales prokuratūras 2021.gada 10.augusta prokurora priekšrakstu par sodu kriminālsodīts par alkohola zādzību ar piespiedu darbu. Piespiedu darba izpildes gaitā tika konstatēta piespiedu darba izpildes nosacījumu pārkāpšana - ierašanās piespiedu darba izpildes vietā alkohola reibumā, tāpēc tiesa nav guvusi pārliecību, ka apsūdzētais, atrodoties brīvībā, neizdarīs jaunus likumpārkāpumus. Tiesa uzskata, ka pie pastāvošajiem apstākļiem apsūdzētais /pers. A/ ir bīstams sabiedrībai. /pers. A/ ir jāpiemēro Krimināllikuma 125.panta trešās daļas sankcijā paredzētais papildsods – probācijas uzraudzība, bet nav piemērojams papildsods - mantas konfiskācija.

Likumdevējs Krimināllikuma 125.panta trešajā daļā ir noteicis, ka vainīgās personas psihiskā attieksme pret smagu miesas bojājumu nodarīšanu ir nodoms, bet pret cietušā nāvi – neuzmanība. Lietā nav pierādījumu tam, ka apsūdzētais /pers. A/ būtu vēlējies cietušā nāves iestāšanos, vai apzinājis to pieļāvis. /pers. A/ nav paredzējis, ka viņa nodarīto miesas bojājumu rezultātā var iestāties cietušā nāve, taču, sitot ar dūrēm cietušajam pa seju un ar malkas pagali tīši izdarot ne mazāk kā 8-9 sitienus galvas rajonā un ne mazāk kā 1-2 sitienus vēdera apvidū, viņam vajadzēja, un viņš varēja paredzēt, ka šādu darbību rezultātā var iestāties cietušā /pers. C/ nāve. Tiesa atzīst, ka apsūdzētajam /pers. A/ jāatbild par faktiski nodarītajiem smagiem miesas bojājumiem, kas bija tiešā cēloniskā sakarā ar cietušā /pers. C/ nāvi, un apsūdzētajam sods nosakāms Krimināllikuma 125.panta trešās daļas sankcijas ietvaros. Tā kā tiesa atzina par apsūdzētā atbildību pastiprinošu apstākli to, ka Krimināllikuma 125.panta trešajā daļā paredzētais noziedzīgais nodarījums izdarīts alkohola ietekmē, un, ņemot vērā to, ka apsūdzētais /pers. A/ /pers. C/ tīši nodarīja smagus miesas bojājumus, izdarot divus sitienus ar dūri pa seju un pēc tam ar malkas pagali ne mazāk kā 8-9 sitienus cietušā galvas rajonā un ne mazāk kā 1-2 sitienus vēdera apvidū, kas liecina par sevišķu cietsirdību pret cietušo, tad apsūdzētajam nav piespriežams minimālais brīvības atņemšanas sods, kas paredzēts Krimināllikuma 125.panta trešās daļas sankcijā. Tiesa uzskata, ka par Krimināllikuma 125.panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu brīvības atņemšanas sodam jābūt lielākam par pusi no maksimālā soda laika, kāds paredzēts sankcijā (maksimālais sods paredzēts 15 gadi). Taču, ņemot vērā atbildību mīkstinošu apstākli, brīvības atņemšanas sods nav pietuvināms maksimālajam sankcijā paredzētajam brīvības atņemšanas sodam.

Tiesa uzskata, ka pēc apsūdzētā /pers. A/ atbrīvošanas no brīvības atņemšanas soda izciešanas ir jāuzrauga viņa uzvedība, lai nepieļautu jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu un risinātu apsūdzētā kriminogēna rakstura problēmas, kas saistītas ar apreibinošo vielu lietošanu un vardarbību pret līdzcilvēkiem. Tiesas skatījumā, apsūdzētajam jāpiemēro vairāk par pusi no Krimināllikuma 125.panta trešās daļas sankcijā paredzētā maksimālā papildsoda – probācijas uzraudzība, lai probācijas dienests varētu izvērtēt un novērst faktorus, kas veicināja un var veicināt jaunu noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu, kā arī lai sekmētu apsūdzētā resocializāciju.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu galīgais sods nosakāms pēc vairākiem spriedumiem, noteiktajam sodam pilnīgi pieskaitot ar Austrumlatgales prokuratūras 2021.gada 10.augusta prokurores priekšrakstā par sodu noteikto pamatsodu – piespiedu darbs uz 60 stundām. Soda izciešanas laikā ir ieskaitāms pēc prokurores priekšraksta par sodu izciestais sods - piespiedu darbs.

[4] /pers. A/ soda izciešanas termiņā saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta ceturto daļu jāieskaita aizturēšanas laiks no 2021.gada 20.februāra plkst.22.10 līdz 2021.gada 22.februāra plkst.12.35 – divas dienas *(lietas 32., 48.-49.lapa)*.

[5] Apsūdzētajam /pers. A/ piemērotais drošības līdzeklis – nodošana policijas uzraudzībā *(lietas 66.lapa)* saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 241.panta trešo daļu un 272.panta ceturto daļu ir grozāms uz apcietinājumu, jo tiesa apsūdzētajam piemēroja brīvības atņemšanas sodu par sevišķi smaga noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu.

[6] Cietušais pers.H pirmstiesas procesā pieteica kompensācijas pieteikumu *(lietas 26., 129.lapa)* par bēru izdevumiem 1500 *euro* un nodarīto morālo kaitējumu 30 000 *euro* un lūdza piedzīt to no apsūdzētā /pers. A/.

Austrumlatgales prokuratūra iesniedza pieteikumu par kompensācijas piedziņu no /pers. A/ valsts interesēs 2500 *euro* apmērā *(lietas 154.lapa)*.

Apsūdzētais /pers. A/ viedokli par iesniegtajiem kaitējuma kompensācijas pieteikumiem pirmstiesas procesā un līdz tiesas sēdei nav izteicis.

Kriminālprocesa likuma 350.panta pirmā daļa nosaka, ka kompensācija ir naudas izteiksmē noteikta samaksa, ko persona, kura ar noziedzīgu nodarījumu radījusi kaitējumu, samaksā cietušajam kā gandarījumu par morālo aizskārumu, fiziskajām ciešanām un mantisko zaudējumu. Šī panta otrajā daļā noteikts, ka kompensācija ir krimināltiesisko attiecību noregulējuma elements, ko apsūdzētais samaksā brīvprātīgi vai uz tiesas nolēmuma pamata. Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 352.pantu, tiesa nosaka nodarītā kaitējuma atlīdzības apmēru, ņemot vērā radīto mantisko zaudējumu, norādītā kaitējuma pamatotību un apmēru, noziedzīgu nodarījumu smagumu un izdarīšanas raksturu, nodarītās fiziskās ciešanas, paliekošos sakropļojumus un darbspēju zudumu, morālā aizskāruma dziļumu un publiskumu un psihiskas traumas. Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 351.panta pirmo daļu cietušajam

kompensācijas pieteikumā jāpamato mantiskā zaudējuma pieprasītās kompensācijas apmērs, bet kompensācijas apmērs par morālo aizskārumu un fiziskajām ciešanām – tikai jānorāda. Kriminālprocesa likuma 353.panta pirmajā daļā noteikts, ka tiesa var uzlikt pienākumu samaksāt kompensāciju pilngadīgam apsūdzētajam, kas atzīts par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā.

[6.1] Likuma „Par valsts kompensāciju cietušajiem" $3.^1$ panta 2.punktā noteikts, ka pienākums atmaksāt valsts budžetā cietušajam izmaksāto valsts kompensāciju ir noziedzīgā nodarījuma izdarītājam, kas atzīts par vainīgu ar tiesas spriedumu.

Saskaņā ar likuma „Par valsts kompensāciju cietušajiem" 21.panta pirmo daļu, ja cietušajam valsts kompensācija izmaksāta nepabeigtā kriminālprocesā un nav uzsākta tiesas izmeklēšana pirmās instances tiesā, pieteikuma par izmaksātās valsts kompensācijas piedziņu valsts interesēs uzturēšanu spēkā un apmierināšanu nodrošina Kriminālprocesa likumā noteiktajā kārtībā, bet Kriminālprocesa likuma 456.panta trešajā daļā norādīts, ka prokurors var pieteikt un uzturēt pieteikumu par kompensācijas piedziņu valsts interesēs.

Pamatojoties uz Juridiskās palīdzības administrācijas 2021.gada 2.jūlija lēmumu Juridiskās palīdzības administrācija 2021.gada 6.jūlijā ar maksājuma uzdevumu pārskaitīja valsts kompensāciju no valsts budžeta konta uz cietušā /pers. H/ bankas kontu 2500 *euro (lietas 98., 100.lapa).* Tiesa ir pārliecinājusies par apsūdzētā /pers. A/ vainu Krimināllikuma 125.panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un to, ka kompensācija aprēķināta atbilstoši likuma „Par valsts kompensāciju cietušajiem" 7.panta pirmās un otrās daļas 1.punkta prasībām, tāpēc kompensācijas pieteikums atzīstams par apmierinātu pilnā apmērā. No apsūdzētā /pers. A/ valsts labā ir piedzenama izmaksātā valsts kompensācija cietušajam 2500 *euro*.

[6.2] No cietušā /pers. H/ pirmstiesas procesā *(lietas 26.lapa)* 2021.gada 8.aprīlī sniegtajām liecībām izriet, ka saistībā ar viņa tēva /pers. C/ bēru rīkošanu viņam radās mantiskie izdevumi 1500 *euro*, kuros ietilpa drēbju, zārka un krusta iegādāšanās mirušajam, apbedīšana un galda saklāšana kapos. Turklāt bija nepieciešamība iztulkot miršanas apliecību, notariāli to apstiprināt, lai uz bērēm varētu ierasties tēva māsas no Krievijas Federācijas.

Tiesa atzīst, ka šie mantiskie izdevumi cietušā /pers. H/ labā būtu piedzenami no apsūdzētā /pers. A/. Tiesas skatījumā, cietušajam tika izmaksāta valsts kompensācija, kas saskaņā ar likuma „Par valsts kompensāciju cietušajiem" 1.pantu aptver kompensāciju par tīša noziedzīga nodarījuma rezultātā radīto morālo aizskārumu un mantisko zaudējumu. Tādējādi tiesa atzīst, ka ar valsts izmaksāto kompensāciju cietušajam ir segti mantiskie zaudējumi 1500 *euro* apmērā.

[6.3] Cietušais /pers. H/ 2021.gada 7.oktobrī pieteica kompensācijas pieteikumu par morālo kaitējumu 30 000 *euro* apmērā *(lietas 129.lapa)*, bet sīkāk nekādas liecības un paskaidrojumus par nodarīto kaitējumu nav sniedzis.

Civillikuma 1635.panta otrajā daļā norādīts, ka ar morālo kaitējumu jāsaprot fiziskas vai garīgas ciešanas, kas izraisītas ar neatļautas darbības rezultātā nodarītu cietušā nemantisko tiesību vai nemantisko labumu aizskārumu. Saskaņā ar Civillikuma 1635.panta trešajā daļā noteikto, ja šā panta otrajā daļā minētā darbība izpaudusies kā noziedzīgs nodarījums pret dzīvību, veselību, tikumību, dzimumneaizskaramību, brīvību, godu, cieņu vai pret ģimeni, vai nepilngadīgo, pieņemams, ka cietušajam šādas darbības rezultātā ir nodarīts morālais kaitējums.

Garīgās ciešanas tiek saistītas ar psiholoģisku diskomfortu un dažādām negatīvām emocijām, kas izpaužas kā bailes, pazemojums, kauns, dusmas, riebums, zaudējuma sajūta un skumjas, citas negatīvas emocijas vai nelabvēlīgs psiholoģisks stāvoklis, vai arī kā nopietnākas sekas – neirozes vai citas neirotiskas reakcijas, kas, ņemot vērā to raksturu un dziļumu, var tikt vērtētas jau arī kā psihiskas traumas *(Latvijas Republikas Augstākās tiesas apkopojums „Tiesu prakse par morālā kaitējuma kompensāciju krimināprocesā", 2011.gads 54.-55.lapa).*

Augstākās tiesas Senāts 2010.gada 4.februāra lēmumā lietā Nr. SKK-8/2010 norādījis, ka, lemjot par morālā kaitējuma kompensācijas apmēru, jāievēro samērīguma princips, proti, jo nopietnāks kaitējums, jo ievērojamākam jābūt atlīdzinājumam. Jāņem vērā, ka morālā kaitējuma kompensācija ir tikai viens no kompensācijas veidiem un tā neaizstāj cietušā mantai un veselībai nodarīto kaitējumu (*Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 4.februāra lēmums lietā Nr. SKK-8/2010 (11390077408)*).

Turklāt jautājumos par mantiskās kompensācijas noteikšanu par nemantisku kaitējumu, tiesai ne tikai jānosaka atbilstīgs atlīdzinājums, bet arī jāpamato, kādēļ tā uzskatījusi atlīdzinājumu par atbilstīgu. Pamatojumam ir jāparāda, ka tiesa ņēmusi vērā un izvērtējusi visus atlīdzinājuma noteikšanā būtiskos apstākļus un, nosakot atlīdzinājumu, nav balstījusies vienīgi uz saviem subjektīviem ieskatiem, bet gan uz racionāliem juridiskiem apsvērumiem (*Latvijas Republikas Satversmes komentāri, VIII nodaļa. Cilvēka pamattiesības. Autoru kolektīvs profesora R.Baloža zinātniskā vadībā. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2011, 158. un 159.lpp.*).

Nav šaubu, ka morālo kaitējumu, tostarp tādu, ko radījusi tēva nāve, nav iespējams tieši novērtēt un pārciestā sekas nav iespējams aizstāt ar naudu, taču, sniedzot cietušajai personai atbilstīgu atlīdzinājumu, ir iespējams sniegt viņai zināmu gandarījumu un tādējādi mazināt ciešanas un sāpes. Nosakot morālā kaitējuma kompensācijas apmēru, tiesai ir jābūt pārliecinātai, ka noteiktā summa būs taisnīgs apmierinājums cietušajam un ka tas dos pamatu samierināšanai starp aizskāruma nodarītāju un cietušo kā starp saprātīgiem cilvēkiem. Vērtējot morālo aizskārumu, ko norādīja kompensācijas pieteikumā cietušais /pers. H/, tiesa atzīst par pierādītu, ka apsūdzētais /pers. A/ kopīgās alkohola lietošanas laikā ar savu sievu un cietušo /pers. C/, greizsirdības vadīts un dusmu pārņemts, miesas bojājumu nodarīšanas nolūkā iesita /pers. C/ divas reizes ar dūri pa seju un ar malkas pagali ne mazāk kā 8-9 sitienus galvas rajonā un ne mazāk kā 1-2 sitienus vēdera apvidū, nodarot cietušajam smagus miesas bojājumus, kas ir bīstami dzīvībai un kas apsūdzētā neuzmanības dēļ bija par iemeslu /pers. C/ nāvei. Apsūdzētais /pers. A/ nav vēlējies /pers. C/ nāves iestāšanos, kas tiesai jāņem vērā, nosakot kompensāciju. Tāpat tiesa ņem vērā krimināllietā noskaidrotos un apsūdzībā norādītos apstākļus, ka apsūdzētā /pers. A/ vardarbīgo rīcību izsauca kopējā alkohola lietošana ar /pers. C/ un viņa uzvedība pret apsūdzētā sievu.

No 2010./2011.gadā veiktā Augstākās tiesas prakses pētījuma "Tiesu prakse par morālā kaitējuma kompensāciju krimināprocesā" secināms, ka, izlemjot jautājumu par morālā kaitējuma kompensācijas apmēru, tiesai jāvadās no cilvēktiesību un krimināprocesa principiem, kā arī no tiesu prakses citos, jo sevišķi salīdzināmos gadījumos. Tādējādi, lemjot jautājumu par atlīdzības apmēra noteikšanu, jāņem vērā tiesas spriedumi citās lietās, kas veido vienveidīgu tiesu praksi. Šo vadlīniju 3.pielikumā norādīts, ka par Krimināllikuma 125.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu piedzenama kompensācija no 4269 *euro* (Ls 3000) līdz 9960 *euro* (Ls 7000). Tiesa uzskata, ka ir pamats atkāpties no 2010./2011.gadā veiktā Augstākās tiesas prakses pētījuma „Tiesu prakse par morālā kaitējuma kompensāciju krimināprocesā" 3.pielikumā norādītās par Krimināllikuma 125.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu maksimālās summas 9960 *euro* (Ls 7000), jo prakses apkopojums sagatavots 2011.gadā, kad minimālā mēnešalga valstī bija noteikta 284,57 *euro* (200 Ls). Savukārt noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas laikā 2021.gadā minimālā mēnešalga bija 500 *euro*, tādējādi procentuāli minimālās mēnešalgas apmērs no 2011.gada, kad tika pieņemts apkopojums par morālo kaitējumu, līdz noziedzīgā nodarījuma izdarīšanai palielinājās par 215,43 *euro* (75,70 procentiem). Šāds minimālais procentuālais pieaugums tiesai attiecināms arī uz maksimālo apkopojumā norādīto morālā kaitējuma apmēru. Ņemot vērā iepriekš norādītos apsvērumus, tiesa uzskata par samērīgu noteikt cietušajam /pers. H/ morālo aizskārumu 11000 *euro*.

No tiesas noteiktās kompensācijas jāatņem izmaksātās valsts kompensācijas apmērs 1000 *euro*, kas pārskaitīts uz cietušā /pers. H/ kontu. No apsūdzētā /pers. A/ cietušā /pers. H/ labā piedzenama kaitējuma kompensācija par morālo aizskārumu 10000 *euro* apmērā.

Saskaņā ar Krimināprocesa likuma 528.panta pirmās daļas 9.punktu apsūdzētajam /pers. A/ kaitējuma kompensācija labprātīgi nomaksājama 30 dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas, iesniedzot tiesai dokumentu par kaitējuma kompensācijas atlīdzināšanu.

[7] Saskaņā ar Krimināprocesa likuma 240.panta pirmās daļas 1.punktu lietiskie pierādījumi - koka kāts un cirvja šķeltnis, malkas pagale,

nomazgājumi no /pers. A/ rokām, /pers. C/ apģērbs (melns t-krekls, adīts džemperis, virsjaka, apakšbikses, apavi, džinsu bikses), /pers. A/ bikses, kas glabājas Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Ludzas iecirkņa Lietisko pierādījumu glabātavā, ir iznīcināmi.

[8] Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 367.panta pirmās daļas 4.punktu, 368.panta pirmo daļu no apsūdzētā /pers. A/ valsts labā piedzenama samaksa par aizstāvja sniegto juridisko palīdzību pirmstiesas procesā atbilstoši iesniegtajam rēķinam *(lietas 158.-159.lapa)*.

Tiesa nekonstatē Kriminālprocesa likuma 85.pantā paredzētos apstākļus, lai atbrīvotu apsūdzēto /pers. A/ no samaksas par aizstāvja sniegto juridisko palīdzību kriminālprocesā. Tiesai nav iesniegti pierādījumi, kas apstiprinātu /pers. A/ mantisko stāvokli, tas ir, nespēju samaksāt par aizstāvja sniegto juridisko palīdzību.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 529.panta 2.punktu noteikt apsūdzētajam /pers. A/ 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas labprātīgai procesuālo izdevumu atlīdzināšanai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 350.-353., 511.- 512., 520., 527.- 529.pantu, tiesa

nosprieda:

/pers. A/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 125.panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīt ar brīvības atņemšanu uz 8 (astoņiem) gadiem un probācijas uzraudzību uz 2 (diviem) gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu galīgo sodu noteikt pēc vairākiem spriedumiem, noteiktajam sodam pilnīgi pieskaitot ar Austrumlatgales prokuratūras 2021.gada 10.augusta prokurores priekšrakstā par sodu noteikto pamatsodu – piespiedu darbs, – brīvības atņemšana uz 8 (astoņiem) gadiem, piespiedu darbs uz 60 (sešdesmit) stundām un probācijas uzraudzība uz 2 (diviem) gadiem.

Soda izciešanas laikā ieskaitīt pēc Austrumlatgales prokuratūras 2021.gada 10.augusta prokurores priekšraksta par sodu izciesto sodu – piespiedu darbs 60 (sešdesmit) stundas. Piespiedu darbs ir izciests pilnībā.

Brīvības atņemšanas soda izciešanas termiņā ieskaitīt aizturēšanā pavadīto laiku no 2021.gada 20.februāra līdz 2021.gada 22.februāra – 2 (divas) dienas.

Brīvības atņemšanas soda izciešanas laiku skaitīt no /pers. A/ aizturēšanas brīža.

Grozīt /pers. A/ piemēroto drošības līdzekli – nodošana policijas uzraudzībā uz apcietinājumu.

Lietiskos pierādījumus - koka kātu un cirvja šķeltni, malkas pagali, nomazgājumus no /pers. A/ rokām, /pers. C/ apģērbu (melns t-krekls, adīts džemperis, virsjaka, apakšbikses, apavi, džinsu bikses), /pers. A/ bikses, kas glabājas Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Ludzas iecirkņa lietisko pierādījumu glabātavā, iznīcināt.

Apmierināt Austrumlatgales prokuratūras kompensācijas pieteikumu un piedzīt no apsūdzētā /pers. A/ valsts labā cietušajam /pers. H/ izmaksāto valsts kompensāciju 2500 *euro* (divi tūkstoši piecsimts *euro*).

Apmierināt daļēji cietušā /pers. H/ kaitējuma kompensācijas pieteikumu.

Piedzīt no /pers. A/ cietušā /pers. H/, personas kods /personas kods/, labā kompensāciju par nodarīto morālo kaitējumu 10000 *euro* (desmit tūkstoši *euro*) apmērā.

Noteikt 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas kaitējuma kompensācijas labprātīgai atlīdzināšanai, uzliekot par pienākumu iesniegt tiesai dokumentu par kaitējuma kompensācijas atlīdzināšanu.

Piedzīt no /pers. A/ valsts labā procesuālos izdevumus par aizstāvja sniegto juridisko palīdzību pirmstiesas procesā 95 *euro* (deviņdesmit pieci *euro*). Noteikt 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas labprātīgai procesuālo izdevumu atlīdzināšanai.

Papildsoda - probācijas uzraudzība - izpildi /pers. A/ nodrošināt Valsts probācijas dienestam.

Spriedumu daļā par noteikto sodu, kompensāciju vai sakarā ar tiesas pieļautiem procesuālo tiesību normu pārkāpumiem var pārsūdzēt vai noprotestēt 10 dienu laikā no sprieduma pieejamības dienas apelācijas kārtībā Latgales apgabaltiesā, iesniedzot sūdzību vai protestu Rēzeknes tiesā.

Tiesnesis (personiskais paraksts) A.Zutis